

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Факультет документальних комунікацій та менеджменту
Кафедра документальних комунікацій і бібліотечної справи

**ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ДОКУМЕНТАЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ
СИСТЕМ У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНО-
КОМУНІКАЦІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ**

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції

(м. Рівне, 10 лютого 2016 р.)

Рівне — 2016

Рекомендовано до опублікування кафедрою документальних
комунікацій і бібліотечної справи РДГУ
(протокол № 2 від 28 лютого 2016 р.)

Редакційна колегія: Г. В. Сілкова, Ж. В. Бабенко, М. С. Костенко,
Р. М. Крет

Загальна редакція М. С. Костенко
Науковий консультант Г. М. Швецова-Водка

УДК 002+01+02

П 78

Проблеми розвитку документально-інформаційних систем у сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Рівне, 10 лют. 2016 р.) / ред. кол.: Г. В. Сілкова, Ж. В. Бабенко, М. С. Костенко, Р. М. Крет ; за заг. ред. М. С. Костенко ; наук. консультант Г. М. Швецова-Водка ; Рівнен. держ. гуманітар. ун-т, каф. докум. комунікацій і бібл. справи. — Рівне : РДГУ, 2016. — 200 с.

Видання містить тези доповідей та повідомлення, подані на Всеукраїнську науково-практичну інтернет-конференцію «Проблеми розвитку документально-інформаційних систем у сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі», організовану кафедрою документальних комунікацій і бібліотечної справи Рівненського державного гуманітарного університету. Матеріали збірника охоплюють широке коло проблем інформаційної сфери і суміжних галузей наукових знань.

Призначене для фахівців у сфері інформаційної діяльності.

Опубліковані матеріали відбивають точку зору авторів, яка не завжди збігається з думкою редакційної колегії. Відповідальність за наведені в публікаціях дані і точність цитувань несуть автори.

© Рівненський державний гуманітарний університет,
кафедра документальних комунікацій і бібліотечної справи, 2016

© Редакційна колегія збірника (укладання), 2016

© Автори статей, 2016

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ — ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК ОПТИМІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ОФІСНИХ ПРАЦІВНИКІВ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Актуальність дослідження обумовлена зростанням вимог до професійних якостей офісних працівників, затребуваність яких зростає на ринку праці в Україні. І це не випадково, адже сфера діяльності секретарів, помічників керівника, офіс-менеджерів, інформаційних менеджерів, діловодів, завідувачів канцелярій багатогранна: ділова комунікація, ділові наради, робота з документами, прийоми, підготовка та проведення корпоративних і представницьких заходів.

Названі види діяльності передбачають наявність у фахівців низки якостей: організаторських, комунікативних, креативних, етичних, що дають змогу продуктивно виконувати професійні завдання в межах кваліфікаційних вимог та сучасної ділової культури. Тому ефективними у цьому контексті є інтерактивні методи навчання. Заявленої теми торкались А. Сабатовська, К. Макаревич, О. Комар. Методологічні основи інтерактивного навчання висвітлили О. Пометун, Л. Галіцина, Р. Фальтус.

Інтерактивний (*з англ. inter — взаємний, akt — діяти*) — здатний до взаємних дій, діалогу. Інтерактивне навчання — це система організації навчально-пізнавальної діяльності студентів, яка передбачає створення таких умов, за яких кожний з них отримує шанс підвищити загальний та професійний рівень знань, умінь, навичок. Це взаємонавчання, співробітництво, де викладач і студент є рівнозначними суб'єктами навчального процесу. Інтерактивне навчання передбачає моделювання виробничих ситуацій, використовуючи рольові та ділові ігри, розв'язуючи навчальні проблеми різного рівня складності. Взаємодія в педагогічному процесі здійснюється у формі діалогу, що спонукає учасників до особистісного розвитку та сприяє удосконаленню навичок ділової комунікації, відзначає Л. Галіцина [1, с. 30].

У навчальному процесі кафедри документальних комунікацій та бібліотечної справи Рівненського державного гуманітарного університету використовуються інтерактивні методи навчання. Проілюструємо їх особливості на прикладі дисципліни «Культура офісної діяльності» (читається студентам 5 курсу спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність»). Інтерактивні методи використовуються на рівні лекцій, практичних занять, самостійної роботи студентів та підсумкової форми контролю (заліку). Включення інтерактивних методів в лекцію дозволить підвищити її сприймання та засвоєння навчального матеріалу. Зокрема,

такими є елементи діалогу — проблемні запитання. Вони можуть бути поставлені на початку лекції (що дозволяє концентрувати думку студента на ньому в межах заявленої теми), або під час викладення окремих питань. Обговорення відбувається в кінці заняття з метою повторення та первинної діагностики рівня засвоєння студентами викладеної теми. Їх специфіка полягає в тому, що пізнавальна активність студентів відбувається на основі розуміння суті проблеми та самостійного пошуку шляхів її вирішення, доведення власної думки. Так під час лекції «Культура офісної діяльності як іміджевий фактор організації» доцільним буде проблемне запитання: «Чому є актуальним в сучасному діловому світі України формування культури офісної діяльності?».

В методиці практичних заняттях ефективною формою їх проведення є ділова гра. Це спосіб моделювання виробничої ситуації майбутньої професійної діяльності студентів, де ролі і функції гравців віддзеркалюють виробничі стосунки певного підрозділу фірми. Ділова гра передбачає системне застосування теоретичних знань, умінь і навичок, тому ефективною буде у вивченні теми «Культура ділової комунікації». Мета заняття: формування у студентів практичних навичок з організаційно-методичних засад проведення семінару для керівників відділів компанії «Агровест» з теми «Інноваційні маркетингові підходи в організації продажів квітів».

Поширеною формою інтерактивного навчання є робота в малих групах (2—6 учасників). Це навчальне співробітництво, міжособистісне спілкування (слухання, розв'язання протиріч, вироблення спільного рішення) [3]. Воно є продуктивним у вивченні теми «Культура офісної гостинності». Мета заняття: формування у студентів практичних навичок щодо проведення ділового прийому групи бізнес-партнерів з використанням національних традицій. Кожна група пропонує свою програму.

Ефективним методом інтерактивного навчання є презентація студентами завдань самостійної роботи (вербальна та візуальна), а також залікова робота у формі публічного заходу (програма конкурсу «Студент року»).

Отже, інтерактивна технологія дозволяє оптимізувати навчальний процес і перетворити студентів на його активних учасників.

Список використаної літератури

1. *Ігри дорослих. Інтерактивні методи навчання / упоряд. Л. Галицина. — Київ : Ред. загальнопед. газ., 2005. — 128 с. — (Б-ка «Шк. світу»).*

2. *Фальтус Р. Приготуватися до роботи в групах / Р. Фальтус // Робота в групах : вибрані статті / пер. з польськ. — Варшава, 1994. — С. 7—14.*

3. Черненко О. В. Ділові ігри, бізнес-тренінги та майстер-класи в професійній підготовці майбутніх менеджерів / О. В. Черненко // *Вісн. Запорізького Нац. ун-ту. Педагогічні науки.* — 2013. — № 1. — С. 155—161

УДК 378, 808.51

М. Г. Якубовська

ЕФЕКТИВНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ РИТОРИКИ (З ДОСВІДУ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ МАЙБУТНІМ ФАХІВЦЯМ ІЗ ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ)

Вибір засобів навчання риторики визначається специфікою навчального предмета, його метою — навчання ефективного мовленнєвого спілкування. Ця мета дає змогу виділити такі функції засобів: створення умов для видозмінювання ситуацій спілкування, варіювання окремих компонентів мовленнєвої ситуації, демонстрація зразків мовленнєвих жанрів і зразків мовленнєвої поведінки, формування інструментальних знань тощо.

Для занять із риторики, на думку В. М. Мещерякова, правомірними є всі основні види засобів навчання: друковані, звукові, екранні, екранно-звукові. Однак пропорційність використання їх неоднакова. Так, першорядна роль належить відеофрагментам, відеофільмам, оскільки вони сприяють забезпеченню звуко-зорового синтезу, необхідного для спостереження за мовленнєвою поведінкою мовців; комп'ютерним програмам, що дають змогу моделювати і видозмінювати ситуації спілкування. Необхідність організації широкої мовленнєвої практики студентів дає підстави говорити про особливу роль роздавального-зображального матеріалу [1, с. 231].

Отже, відеоматеріали з риторики — це записані на магнітну відеоплівку матеріали, що реалізують можливості відеотехніки як інтегрального способу пред'явлення інформації, забезпечення звуко-зорового синтезу, надзвичайно важливого для навчання мовленнєвого спілкування [2]. Як свідчить практика, найбільш ефективними засобами для занять з риторики є екранно-звукові, зокрема ті, що мають певну жанрову форму: відеофільми і відеофрагменти, тобто матеріали, які підготовлені за певним сценарієм і мають композиційну цілісність, завершеність. Матеріалом для відеофільмів і відеофрагментів може слугувати готовий сюжет або спеціально відзнятий за допомогою відеокамери. Л. Є. Туміна радить при підготовці фільмів і фрагментів для занять із риторики враховувати специфіку відео: стоп-кадр, робочі паузи, прискорене перемотування тощо; особливості означених засобів дослідниця

ЗМІСТ

<i>ПЕРЕДНЄ СЛОВО</i>	3
<i>СЕКЦІЯ 1 ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ФАКТОР ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРОЦЕСІВ ДІЯЛЬНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНИХ УСТАНОВ</i>	5
Бабенко Ж. В. Трансформація процесів інформаційної діяльності у сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі	6
Бережна К. С. Організаційна структура публічних бібліотек України в умовах інформатизації.....	9
Біловус Г. Г. Краєзнавчий довідково-бібліографічний апарат: традиції та інновації (за матеріалами фахової періодики 2000—2014 рр.)	11
Мар’їна О. Ю. Віртуалізація інформаційних продуктів бібліотек.....	14
Моторна Н. І. Просування інформаційних продуктів та послуг у сучасному інформаційно-комунікаційному просторі.....	16
Николишин С. М. Масова робота бібліотеки у сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі	21
Пасічник Л. П. Бібліографічний облік і пошук промислових каталогів	23
Пересунько С. С. Бібліотека як складова інформаційно-комунікаційного простору	25
Промська О. Л. Електронні біографічні ресурси Рівненської обласної універсальної наукової бібліотеки	27
Степко О. М. Використання інформаційних технологій бібліотекою ООН імені Дага Хаммаршельда.....	29
Трачук Л. Ф. Користувачі як співтворці електронних бібліотек: зарубіжний досвід.....	32
Шитикова Т. Н., Матвеева Е. В., Юнаковская В. В. Университетская библиотека: новый этап в информационном обслуживании пользователей	33
<i>СЕКЦІЯ 2 РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ БІБЛІОТЕК В УМОВАХ ВЕБ-СЕРЕДОВИЩА</i>	37
Костенко М. С. Сайти обласних універсальних наукових бібліотек Західного регіону України в системі засобів інформаційного забезпечення культури і мистецтва	38
Нефедов К. Ю. Електронні бази даних античних текстів як інформаційний ресурс	40
Польова Т. В. Автоматизовані технології отримання наукової інформації	42
Постельжук О. М. Веб-сайт Дубенської центральної районної бібліотеки у віртуальному інформаційному просторі	44
Рибачук Н. В. Шляхи використання інформаційних ресурсів Волинської державної обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Олени Пчілки в умовах розвитку веб-середовища.....	46
Смолій С. І. Інтернет-технології як чинник трансформації процесів інформаційної роботи.....	48
Соколовська Т. Б. Трансформаційні процеси в інформаційному середовищі бібліотеки	52
Чорній В. І. Шляхи підвищення ефективності використання інформаційних ресурсів бібліотечних установ в умовах розвитку веб-середовища	54
Шилюк О. І. Вплив веб-середовища на розвиток інформаційного потенціалу бібліотеки	56

Яцечко-Блаженко Т. В. Польські інформаційні ресурси з пошуку генеалогічної інформації.....	58
<i>СЕКЦІЯ 3 УПРАВЛІННЯ ДОКУМЕНТАЦІЄЮ У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ</i>	61
Бричник Ю. В., Шпортько О. В. Автоматизація постановки на контроль періодично виконуваних документів.....	62
Литвинська С. В., Білоус Ю. В. Функціонування автоматизованої системи діловодства Верховного Суду України	64
Прігунов О. В., Щєбивок Н. В. Зберігання документів у сучасному інформаційно-комунікаційному просторі.....	66
Щєрбіна О. С., Гаврилюк Л. Б. Автоматизація управління документованою інформацією.....	68
Щєрбіна О. С., Поліщук Н. Л. Вплив інформаційних ресурсів на забезпечення розвитку і безпеки підприємства.....	70
<i>СЕКЦІЯ 4 ФАХОВА ПІДГОТОВКА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА БІБЛІОТЕЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ЗМІН ІНФОРМАЦІЙНОЇ СФЕРИ СУСПІЛЬСТВА</i>	73
Артюхова Л. В. Інноваційна діяльність у сучасних освітніх закладах культури: досвід, проблеми, перспективи	74
Артюхова Л. В. Реформування фахової підготовки інформаційних та бібліотечних працівників в умовах змін інформаційної сфери суспільства (з досвіду роботи викладачів циклової комісії бібліотечних дисциплін та діловодства Тульчинського училища культури).....	77
Бордюк В. М. Ефективність тренінгу офісного працівника.....	79
Ватковська М. Г. Дистанційна освіта в сучасному інформаційному просторі.....	83
Гадомська О. П. Інформаційні технології як засоби удосконалення підготовки фахівців документно-інформаційної сфери	85
Глазунова Л. В. Дистанційний курс «електронна бібліографія»: можливості професійного розвитку бібліотекарів-бібліографів України.....	87
Грабар Н. Г. Формування творчого потенціалу бібліотечних фахівців у інформаційно-комунікаційну добу.....	89
Демчина Л. І. Світовий досвід документологічної підготовки як компоненти бібліотечно-інформаційної освіти.....	92
Дєрбєньова Л. В. Документна лінгвістика у документно-інформаційній комунікації.....	95
Дікунова О. А. Інформаційно-технологічна підготовка у системі професійного розвитку фахівців бібліотеки вищого навчального закладу	97
Жук В. М. Роль дисципліни «паблік рілейшнз і бібліотека» в підготовці бібліотечних фахівців у Рівненському державному гуманітарному університеті	99
Заєрківна М. О. Маркетинговий консалтинг: сутність та загальна характеристика	101
Зозуля С. М. Формування професійних компетентностей бібліотечних працівників у контексті модернізації науково-інформаційної діяльності книгозбірень	103
Карнаух І. А. Бібліотечні працівники на дистанційних курсах Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» «куратор змісту».....	106
Карpenko O. O. Libraries as learning organizations for improving the effectiveness of the library management.....	109

Кондратюк М. М. Підвищення інформаційно-технологічної компетенції викладача дисциплін документно-комунікаційного циклу.....	111
Кухаренко А. Л. Бібліотека вищого навчального закладу — генератор світоглядних цінностей студентської молоді	113
Матвійчук О. Є. Підготовка та підвищення кваліфікації фахівців бібліотечної сфери в Київському університеті імені Бориса Грінченка	115
Мельник С. М. Этическая составляющая профессиональной деятельности современного специалиста-документоведа.....	117
Мірошниченко А. А. Особливості віддаленого доступу до знань.....	120
Парафійник Н. І. Інформаційно-аналітичні практики як складова фахової підготовки інформаційних та бібліотечних спеціалістів	122
Польова Т. В. Сучасні принципи формування інформаційного забезпечення наукових досліджень	124
Попчук О. В. Поєднання теоретичного та практичного аспектів у формуванні професійної культури майбутніх документознавців	126
Попчук Н. М. Електронна база даних щодо якості освіти у вищому навчальному закладі	128
Сілкова Г. В. Інформаційна, бібліотечна та архівна справа: нова спеціальність чи модифікація існуючих професійних компетенцій?.....	130
Соляник А. А. Зміст інваріантної частини освітньо-професійної програми підготовки бакалавра та магістра зі спеціальності 029 «інформаційна, бібліотечна та архівна справа»	133
Татакі О. О. Комп'ютерно-орієнтоване навчальне середовище як засіб модернізації вищої освіти	136
Ткаченко О. О. Основні складові категорії позиціонування.....	138
Томчик В. О. Інформаційні технології як засоби удосконалення підготовки фахівців документно-інформаційної сфери.....	140
Черніговець Т. І. Інтерактивні методи — важливий чинник оптимізації професійної підготовки офісних працівників у вищому навчальному закладі	143
Якубовська М. Г. Ефективні засоби навчання риторики (з досвіду викладання дисципліни майбутнім фахівцям із документознавства та інформаційної діяльності).....	145
СЕКЦІЯ 5 СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАЦІЙНІ АСПЕКТИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	148
Анісімова О. М., Сумарук Н. Ю. Розбудова електронної взаємодії для ефективного функціонування органів місцевого самоврядування	149
Бережняк О. В. Видання зарубіжної художньої літератури в Україні у 2001—2010 рр. (за результатами бібліометричного аналізу)	151
Бурківська Л. Ю., Григораш С. М. Соціальна проблематика регіональної преси	153
Бучковська О. Ю. Культурна комунікація як компонент культурного розвитку людини	156
Волинець В. О. Мультимедіа як феномен культури.....	158
Карпюк Д. В. Визначення поняття «електронний документ»: український досвід.....	160
Крет О. В. Особливості інформаційно-комунікаційної співпраці державних структур України з громадськістю щодо забезпечення процесу впровадження транспарентності державної влади	162

Крет Р. М. Інтернет як засіб масової комунікації	164
Кукушкін О. М. Аналіз стану рекламно-комунікаційного ринку України у 2013—2015 роках та перспективи його розвитку в 2016 році	166
Мельник С. П. Про особливості міфологічного маніпулювання в агітаційно-пропагандистській діяльності (на прикладі використання міфообразів).....	169
М'якота А. Р. Віртуальний тур як інноваційний метод презентаційної діяльності вищого навчального закладу.....	172
Петренко О. В. Статистика друку дитячої книги в Україні у другій половині XIX — на початку XX ст.....	174
Рабчун І. В., Рабчун О. С., Товт І. С. Організація інформаційних систем у віртуальному середовищі	180
Трач Ю. В. Дослідження молодіжних субкультур як один із пріоритетних напрямів у культурології.....	181
Швецова-Водка Г. М. Дискусійні питання визначення функцій документа.....	183
Шлапак І. М. Науково-технічний переклад як різновид міжкультурної комунікації.....	185
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	188

Наукове видання

**ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ДОКУМЕНТАЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ
СИСТЕМ У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОМУ
СЕРЕДОВИЩІ**

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції

(м. Рівне, 10 лютого 2016 р.)

Редакційна колегія:

Г. В. Сілкова, Ж. В. Бабенко, М. С. Костенко, Р. М. Крет

Загальна редакція М. С. Костенко

Науковий консультант Г. М. Швецова-Водка

Відповідальна за випуск: Г. В. Сілкова

Підписано до друку 22.03.16

Формат 60x84/16

Умов. др. арк. 10,7. Тираж 100 прим.

Редакційно-видавничий відділ

Рівненського державного гуманітарного університету

33028, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12